

**UCHWAŁA NR XIII/116/2020
RADY MIEJSKIEJ W KLESZCZELACH**

z dnia 30 grudnia 2020 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz.713 i 1378) oraz art.4¹ ust.1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 i 1818) i art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok o treści przedstawionej w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kleszczel.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady

mgr Aleksy Roszczenko

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII GMINY KLESZCZELE NA 2021 ROK

I. WPROWADZENIE

Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

W/w organy popierają także tworzenie i rozwój organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, jak również zapewniają warunki sprzyjające działaniom tych organizacji.

Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego współdziałają również z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Gminy w ramach zadań własnych mają za zadanie prowadzić działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Zadania te obejmują w szczególności:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja w/w zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują również organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego. Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo -wychowawczej i zdrowotnej.

Gmina realizuje swoje działania w tym zakresie poprzez:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja w/w zadań jest prowadzona w ramach gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.

II. DIAGNOZA LOKALNYCH PROBLEMÓW

Skala problemów społecznych występujących na terenie gminy Kleszczele.

W 2019 roku została opracowana „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych gminy Kleszczele”. Do opracowania diagnozy posłużyły wyniki badań ankietowych, obejmujących podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec tychże zjawisk.

Badane były trzy grupy reprezentujące trzy lokalne środowiska tj. dorośli mieszkańcy gminy, dzieci i młodzież szkolna, sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

W badaniu wzięło udział:

- 50 dorosłych osób, w tym: 26 kobiet i 24 mężczyzn
- 77 uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjum
- 7 sprzedawców napojów alkoholowych.

W podsumowaniu badań przeprowadzonych w gminie Kleszczele wyróżniają się zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców.

Podstawowe problemy środowiskowe w opinii mieszkańców gminy.

1. Za najważniejsze problemy w środowisku lokalnym mieszkańcy uznali zanieczyszczenia, zarówno powietrza, jak i krajobrazu oraz wody, bezrobocie, biedę, bezdomność, wzrost przestępczości, kryzys rodzinny, kryzys norm moralnych.

2. Problem nadużywania alkoholu jest na średnim poziomie ryzyka. Mieszkańcy gminy piją okazjonalnie i niewielkie ilości alkoholu. Wiedza na temat szkodliwości spożywania alkoholu jest wśród mieszkańców na relatywnie wysokim poziomie.

3. Problem uzależnienia od nikotyny jest niewielki, aczkolwiek zauważalny. Co czwarty mieszkaniec gminy pali papierosy regularnie, a co dziesiąty - okazjonalnie. Jednakże poziom wiedzy na temat szkodliwości palenia papierosów, jak i e-papierosów jest wśród mieszkańców relatywnie wysoki.

4. Zauważalnym problemem wśród badanych mieszkańców gminy jest problem zażywania narkotyków i dopalaczy. Co trzeci badany przyznaje się, że zna w bliskim otoczeniu osoby zażywające substancje odurzające. Najbardziej popularnymi środkami odurzającymi są marihuana, haszysz oraz dopalacze. Jednakże prawie wszyscy respondenci twierdzą, że nie wiedzą, gdzie można nabyć tego typu substancje.

5. Problemem środowiskowym jest również przemoc w rodzinie. Co piąty respondent ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 30% podejrzewa, że tak się dzieje. Pomimo tego, iż wśród mieszkańców gminy zauważalna jest relatywnie bardzo dobra świadomość na temat specyfiki przemocy, to należy podkreślić, że tylko 10% badanych posiada wiedzę na temat instytucji, do których należy się zwrócić, by pomóc osobie, która jest ofiarą przemocy w rodzinie.

6. Problemem w środowisku lokalnym gminy jest uzależnienie od komputerów i Internetu. Aż 85% badanych mieszkańców ocenia, że jest to powszechne zjawisko w ich najbliższym otoczeniu.

7. Badanie wykazało, że cyberprzemoc stanowi dla lokalnej społeczności zauważalny problem. wskazuje to na konieczność edukacji mieszkańców z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, poprzez wspieranie świadomości prawnej oraz umiejętności ochrony własnych danych w sieci.

8. Szeroka oferta różnego rodzaju form internetowych gier losowych, zakładów bukmacherskich i gier na automatach oraz ich dostępność sprawiają, że problem staje się coraz bardziej rozpowszechniony. Większość badanych twierdzi, że zjawisko uzależnienia od hazardu jest w ich środowisku bardzo i dość rzadkie.

Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży.

1. Wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek młodych uczniów eksperymentujących z alkoholem oraz papierosami. Już, co trzeci uczeń młodszych klas szkoły podstawowej oraz prawie , co drugi uczeń starszych klas szkoły podstawowej ma za sobą inicjację alkoholową. Wśród gimnazjalistów odsetek ten jest jeszcze wyższy (50 %). Natomiast do palenia papierosów, chociaż raz w życiu przyznaje się, co dziesiąty uczeń klas IV-VI, co piąty uczeń klas VII-VIII oraz 20% gimnazjalistów.

2. W grupie badanych uczniów problem eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze nie występuje.

3. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny.

4. Problemem w gminie są przypadki agresji i przemocy(zarówno fizycznej jak i psychicznej), z jakimi młodzi ludzie spotykają się w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. Spora część uczniów ma za sobą regularne doświadczenia przemocy ze strony rówieśników.

5. Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i Internetu przez uczniów. Uczniowie spędzają dziennie nawet cztery lub pięć godzin przed komputerem, a 13% uczniów klas IV-VI oraz 18% klas VII-VII, a także 10% gimnazjalistów- powyżej 5 godzin dziennie.

Wnioski dotyczące badań punktów sprzedaży alkoholu.

1. Badania wykazały, że umiarkowanie dużo osób niepełnoletnich podejmuje próby zakupu napojów alkoholowych.

2. Badani sprzedawcy mają wystarczającą wiedzę jak postępować w przypadkach prób zakupu alkoholu przez nieletnich.

3. Zdecydowana większość sprzedawców uważa,, że dostęp do napojów alkoholowych powinien być ograniczony lub kontrolowany.

2. Rynek alkoholowy na terenie gminy Kleszczele.

W 2020 roku na terenie gminy Kleszczele były 4 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży(sklepy) oraz 2 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży(lokale gastronomiczne).

W tym zakresie zauważamy tendencję spadkową w porównaniu do lat poprzednich. Dane z roku 2016 i 2017 wskazują na 7 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży(sklepy) i na 2 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne), które posiadały łącznie 20 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Kleszczele do 2018 roku wykazuje tendencję wzrostową tj. w 2016 roku wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Kleszczele wynosiła 1.659433,00 zł , w 2017 roku wynosiła 1.675138,10 zł., w 2018 roku 1.860442,89 zł. Dane za 2019 roku wskazują tendencję spadkową. Wartość sprzedanego alkoholu w 2019 wyniosła bowiem 1.562616,77 zł.

3. Działania podejmowane w stosunku osób pijących problemowo alkohol.

W 2020 roku wpłynęły do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kleszczelach 4 wnioski z prośbą o podjęcie działań w stosunku do osób pijących problemowo alkohol. W związku z powyższym członkowie GKRPA w Kleszczelach przeprowadzili 9 rozmów motywacyjnych z osobami nadużywającymi alkoholu oraz 7 rozmów wspierająco-informacyjnych z członkami rodzin. Jedna osoba podjęła dobrowolne leczenie odwykowe. Osoby pijące problemowo alkohol jak i członkowie ich rodzin korzystali ponadto z porad i wsparcia w punkcie konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym. Pomocą służyła im instruktorka terapii uzależnień, która pracowała jako wolontariusz w w/w punkcie.

III. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są mieszkańcy miasta i gminy Kleszczele, a w szczególności dzieci i młodzież, osoby „ryzykownie pijące” oraz osoby uzależnione i współuzależnione.

IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Rozwój i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom dostosowanego do zmieniających się potrzeb i zagrożeń, uwzględniającego w szczególności: zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie bezpłatnej interdyscyplinarnej pomocy specjalistycznej.

Wskaźniki realizacji celu:

- liczba programów realizowanych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom,
- liczba osób objętych działaniami w zakresie profilaktyki uzależnienia od alkoholu i narkotyków,
- liczba osób objętych działaniami pomocowymi w zakresie niwelowania skutków uzależnienia od alkoholu.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA PROGRAMU

CEL 1. Ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży.

Zadania do realizacji:

1. Realizacja programów profilaktycznych, warsztatów i działań informacyjno-edukacyjnych upowszechniających wiedzę na temat szkód związanych z używaniem alkoholu i narkotyków oraz promujących zdrowy styl życia.

2. Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

3. Promowanie zdrowego stylu życia wolnego od używek oraz różnych form spędzania czasu wolnego przez rodziny, dzieci i młodzież. Finansowanie turniejów, biegów i zawodów sportowych, konkursów, pikników mających cel profilaktyczny. Wspieranie młodych talentów.

4. Prowadzenie zajęć i programów profilaktycznych dla dzieci w świetlicy szkolnej. Dofinansowanie działalności i wyposażenia w/w świetlicy.

5. Dofinansowanie zajęć pozaszkolnych w okresie wycieczki zimowej i letniej, kolonii i obozów profilaktycznych, terapeutycznych oraz innych form wycieczki z elementami profilaktyki. Zakup urządzeń sprawnościowych i fitness oraz ławek i koszy na odpady do ustawienia przy świetlicach wiejskich i na gminnych placach zabaw.

6. Prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej.

7. Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych, kierowanych w szczególności do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego.

Wskaźniki:

- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w programach i wyjazdach profilaktycznych
- liczba uczestników szkoleń
- liczba działań i uczestników działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu

CEL 2. Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie.

Zadania do realizacji:

1. Podejmowanie działań interwencyjnych, w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, związanej z nadużywaniem alkoholu i narkotyków.

2. Doskonalenie metod interwencji i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty.

3. Prowadzenie pomocy indywidualnej z zakresu psychologii i pomocy prawnej.

4. Edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw.

5. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie.

6. Wspieranie i koordynowanie prac zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie.

7. Prowadzenie edukacji wśród dzieci w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją własną i innych.

Wskaźniki:

- liczba podjętych interwencji
- liczba osób którym udzielono porad specjalistycznych
- liczba uczestników szkoleń specjalistycznych

CEL 3. Zapewnienie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym.

Zadania do realizacji:

1. Organizacja szkoleń dla osób pracujących z osobami uzależnionymi i sprawcami przemocy w rodzinie.

2. Udzielanie wsparcia edukacyjnego, emocjonalnego i prawnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.

3. Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii.

4. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

5. Prowadzenie działań informacyjno- edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia.

6. Wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

7. Zakup wydawnictw specjalistycznych.

8. Informowanie o placówkach udzielających pomocy osobom uzależnionym.

9. Wspieranie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje i osoby fizyczne zajmujących się problematyką uzależnień i przemocy.

10. Dofinansowanie zadań związanych z profilaktyką uzależnień realizowanych w lokalnych instytucjach kultury.

11. Kontynuowanie działalności punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.

Wskaźniki:

- liczba osób objętych działaniami informacyjno-edukacyjnymi oraz terapeutycznymi
- liczba zarejestrowanych wniosków o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu
- liczba przeprowadzonych rozmów motywacyjnych
- liczba skontrolowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczelach. W realizacji programu Ośrodek Pomocy współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkołą Podstawową w Kleszczelach, Policją, Miejskim Ośrodkiem Kultury, Sportu i Rekreacji w Kleszczelach, podmiotami leczniczymi oraz innymi partnerami zewnętrznymi zapraszonymi do współpracy w zależności od celu i rodzaju zadania.

VII. KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ ZASADY JEJ FINANSOWANIA.

1. Na terenie gminy Kleszczele działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołana na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez Burmistrza Kleszczel, realizująca w szczególności następujące zadania:

- 1) inicjowanie działań w zakresie określonym w art. 4¹ ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) inicjowanie działań w zakresie określonym w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 3) uczestniczenie w pracach zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 4) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- 5) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy, zgodnie z art. 12 ust.1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 6) współpraca z jednostkami organizacyjnymi gminy Kleszczele oraz innymi podmiotami w realizacji Programu;
- 7) zawiadamianie właściwych organów administracji publicznej w przypadku otrzymania informacji o sprzedaży alkoholu niezgodnie z przepisami prawa;
- 8) zgłaszanie propozycji zadań wynikających z Programu do projektu preliminarza wydatków.

2. W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

3. Komisja pracuje do czasu powołania nowego składu Komisji.

4. Członkom Komisji, z zastrzeżeniem ust. 5, przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości 50,00 zł brutto za:

- a) udział w każdym posiedzeniu Komisji;
- b) każdorazowe wykonanie czynności zleconych przez przewodniczącego Komisji.

5. Członkom komisji będącym pracownikami Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych gminy wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 4, nie przysługuje, gdy Komisja odbywa posiedzenia w godzinach pracy lub członek Komisji wykonuje czynności zlecone przez Przewodniczącego Komisji w godzinach pracy.

VIII. FINANSOWANIE I KOORDYNACJA PROGRAMU

1. Realizacja zadań Programu finansowana jest z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Zadania realizowane w ramach Programu mogą być również finansowane z darowizn, zapisów i innych wpływów osób prawnych i fizycznych oraz funduszy Unii Europejskiej, a także ze środków własnych realizatorów.

2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii będzie realizowany przez cały rok kalendarzowy.

3. Zmian w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dokonuje się na zasadach jego uchwalania.

**Załącznik do Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii**

**Preliminarz wydatków do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok**

Lp.	PRZEZNACZENIE	KWOTA
1.	Działalność profilaktyczna - programy profilaktyczne, warsztaty, działania informacyjno-edukacyjne.	3.000,00
2.	Promowanie zdrowego stylu życia (finansowanie turniejów biegów i zawodów sportowych, konkursów, pikników mających cel profilaktyczny, wspieranie młodych talentów, doposażenie w sprzęt sportowy i stroje sportowe).	12.000,00
3.	Dofinansowanie działalności świetlicy szkolnej istniejącej przy Szkole Podstawowej w Kleszczelach.	2.000,00
4.	Dofinansowanie zajęć pozaszkolnych w okresie wypoczynku zimowego i letniego, kolonii i obozów profilaktycznych, terapeutycznych oraz innych form wypoczynku z elementami profilaktyki).	15.574,00
5.	Działalność informacyjna - zakup wydawnictw, broszur, ulotek itp.	1.500,00
6.	Opłata czynności lekarza biegłego.	1.000,00
7.	Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych.	3.000,00
8.	Dofinansowanie działalności statutowej klubów i stowarzyszeń abstynenckich	300,00
9.	Wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, instruktora terapii uzależnień)	3.000,00
10.	Delegacje, wyjazdy służbowe	1.000,00
11.	Działalność z zakresu przeciwdziałania narkomanii tj. działania profilaktyczne i zakup materiałów.	1.000,00
12.	Zakup urządzeń sprawnościowych i fitness oraz ławek i koszy na odpady do ustawienia przy świetlicach wiejskich i na gminnych placach zabaw.	29.000,00
	RAZEM	72.374,00